

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ВОЄННА ПСИХОЛОГІЯ”
(для бакалаврів)

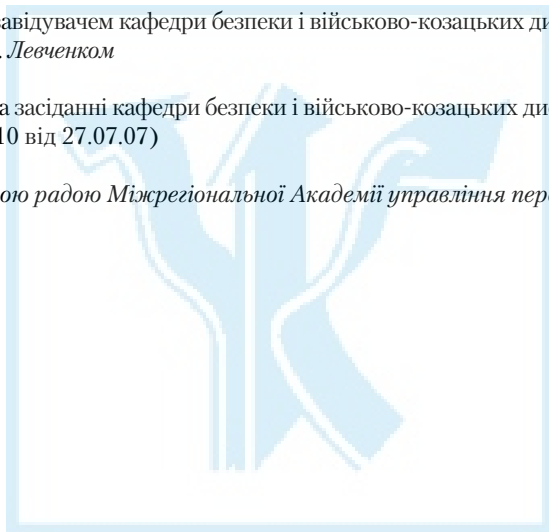
МАУП

Київ 2008

Підготовлено завідувачем кафедри безпеки і військово-козацьких дисциплін доцентом *М. О. Левченком*

Затверджено на засіданні кафедри безпеки і військово-козацьких дисциплін (протокол № 10 від 27.07.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Левченко М. О. Навчальна програма дисципліни “Воєнна психологія” (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2008. – 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Воєнна психологія”, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Забезпечення обороноздатності України є одним із найважливіших завдань органів управління персоналом.

Україна, проголосивши 24 серпня 1991 р. свою незалежність, прагне жити в мирі та дружбі з усіма державами світу. Однак нині не виключена можливість виникнення воєнних конфліктів, що загрожуватимуть суверенітету нашої країни. 6 грудня 1991 р. Верховна Рада прийняла постанову про створення Збройних Сил України.

Сучасні соціально-політичні процеси, що відбуваються у суспільстві, значною мірою впливають на побудову та розвиток Збройних Сил України, які сьогодні перебувають у досить складних умовах. У цьому зв'язку підвищується інтерес молоді до військових формувань не тільки як інституту, а й досить складного організму, від якого залежить незалежність України як держави.

Тому перед студентами постає важливе завдання — психологічно підготуватися як теоретично, так і практично до професійного виконання своїх професійних обов'язків у структурах виховної роботи Збройних Сил. Шлях до цього — опанування воєнною психологією як провідною галуззю психологічної науки у військах.

Мета навчальної дисципліни “Воєнна психологія”:

- сформувати систему знань про теоретико-методологічні засади воєнної психології, її особливості, місце в системі інших психологічних і військових дисциплін;
- виробити практичні вміння та навички з використання знань психології у професійній діяльності фахівців структур виховної роботи на посадах у військах;
- навчити організовувати проведення у військових частинах дослідження з метою соціально-психологічного забезпечення професійної діяльності особового складу.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- дати знання про предмет, методи, завдання воєнної психології;
- ознайомити студентів з теоретичними основами та динамікою перебігу соціально-психологічних процесів і явищ у військових колективах, сучасними методиками комплектування військових колективів за психологічною сумісністю;
- вивчити проблеми керування військовими підрозділами, особливості запобігання нестатутним відносинам, іншим негативним явищам, методика їх профілактики і корекції.

Програму складено на основі нових психологічних досліджень особливостей професійної діяльності військовослужбовців різних видів та родів військ. Програма відповідає вимогам керівних документів Міністерства оборони України і призначена для спеціалістів, викладацького складу, студентів МАУП з вивчення даної дисципліни.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ВОЄННА ПСИХОЛОГІЯ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
1 2 3 4 5	<p>Змістовий модуль I. Наукові основи професійної психології</p> <p>Психологія як наука і практична діяльність</p> <p>Предмет вивчення воєнної психології</p> <p>Психологія військової діяльності та її морально-психологічне забезпечення</p> <p>Військовий колектив: дисципліна, міжособистісні відносини, конфлікти</p> <p>Психологічна профілактика і реабілітація у військах</p>
6 7 8 9 10 11	<p>Змістовий модуль II. Воєнна психологія як галузь науки</p> <p>Психологія сучасного бою. Бойові психотравми</p> <p>Військова психологія в системі наукового знання</p> <p>Професійна взаємодія як чинник професійного розвитку психолога</p> <p>Психологія ведення переговорів з терористами</p> <p>Дослідження психологічних явищ і закономірностей війни і бою</p> <p>Основні схеми функціонування психолога в бойовій обстановці</p>
12	<p>Змістовий модуль III. Зміст і особливості професійної діяльності психолога у мирний час</p> <p>Воєнна психологія в аспекті підготовки молоді до військової служби</p>

1	2
13	Організація і ведення психологічної роботи серед допризовної молоді в мирний час
14	Структура психологічної роботи з допризовною молоддю і основні принципи її організації і проведення
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“ВОЄННА ПСИХОЛОГІЯ”

Змістовий модуль I. Наукові основи професійної психології

Тема 1. Психологія як наука і практична діяльність

Основні терміни і поняття психології. Види діяльності психологів. Наукові напрями і галузі психології. Галузі психології. Наукові школи і напрями в психології. Основні сфери і завдання діяльності психологів. Організаційне оформлення практичної психології в нашій країні. Основні сфери діяльності практичних психологів. Форми професійної взаємодії психологів.

Література: основна [1; 10; 13; 16; 19; 32; 36; 39; 41; 49; 50; 51; 54; 55];
додаткова [7; 9; 10; 13; 18; 19; 24; 30; 34]

Тема 2. Предмет вивчення воєнної психології

Індивідуальність, особа, діяльність. Воєнна діяльність. Що відбувається з людиною в умовах загрози для її життя, які стратегії поведінки вона вибирає в бою, як зберегти психічне здоров'я військово-службовців в умовах дії бойового стресу, як підвищити ефективність бойової підготовки військ в мирний час.

Література: основна [1; 5; 6; 10; 17; 19; 22; 25; 32; 33; 48; 49; 51; 54; 55];
додаткова [15; 16; 23; 25; 29]

Тема 3. Психологія військової діяльності та її морально-психологічне забезпечення

Психологічні особливості військової діяльності. Адаптація до умов військової діяльності. Психологічне забезпечення бойової під-

готовки. Шляхи підвищення ефективності морально-психологічного у військах. Престиж армії: практичні основи організації реклами військової служби.

Література: основна [9; 12; 16; 19; 29; 31; 32; 36; 46; 49; 51];
додаткова [1; 4; 6; 7; 15; 18; 22]

Тема 4. Військовий колектив: дисципліна, міжособистісні відносини, конфлікти

Психологія військового колективу. Психологічна характеристика взаємин у військовому колективі. Конфлікти у військових колективах і шляхи їх дозволу. Вивчення і формування згуртованості в малих військових колективах. Психологічні особливості професійної діяльності військовослужбовців жінок. Психологія військової дисципліни. Діяльність органів військового управління по підтриманню і зміцненню військової дисципліни. Соціально-психологічна профілактика нестатутних взаємин.

Література: основна [1; 15; 21; 22; 28–30; 32; 36; 45; 49; 51; 53];
додаткова [4; 6; 7; 11; 14; 16; 17; 23; 25; 26]

Тема 5. Психологічна профілактика і реабілітація у військах

Організація психогієни і психопрофілактики в Збройних Силах України. Психологічні особливості поведінки військовослужбовців і їх профілактика. Рекомендації по роботі з військовослужбовцями, що переживають стресові і кризові ситуації. Групова психотерапія військовослужбовців. Методи психічної саморегуляції військовослужбовців.

Література: основна [9; 15; 17; 19; 22; 28–30; 32; 49];
додаткова [6; 13; 18; 22]

Змістовий модуль II. Воєнна психологія як галузь науки

Тема 6. Психологія сучасного бою. Бойові психотравми

Сучасний бій і його вплив на психіку воїнів. Психологічні особливості бойових дій воїнів в різних видах і умовах бою. Бойовий стрес і його психологічні наслідки. Психологічна реабілітація військовослужбовців у бойовій обстановці.

Література: основна [10; 15; 17; 22; 34; 49; 51];
додаткова [7; 13; 20; 27; 28]

Тема 7. Військова психологія в системі наукового знання

Об'єкт і предмет воєнної психології. Місце воєнної психології в системі наукового знання. Методи воєнної психології. Завдання воєнної психології.

Література: основна [10; 18; 30; 32; 49; 51];
додаткова [7–10; 14; 18; 20; 30]

Тема 8. Професійна взаємодія як чинник професійного розвитку психолога

Наукові організації і професійні співтовариства психологів в Україні і за кордоном. Військово-психологічне співтовариство України.

Література: основна [10–13; 16; 19; 32; 49; 51];
додаткова [7; 13; 18; 34]

Тема 9. Психологія ведення переговорів з терористами

Цілі, завдання і умови ведення переговорів з терористами. Організаційні основи ведення переговорів із злочинцями. Психологічні основи ефективного ведення переговорів з терористами

Література: основна [14; 15; 22; 36; 42; 43; 51];
додаткова [7; 31]

Тема 10. Дослідження психологічних явищ і закономірностей війни і бою

Виявлення характеру впливу бою на психіку і особу воїна. Вивчення соціально-психологічних явищ війни і бою. Пізнання психологічних особливостей управлінської діяльності в бойовій зупинці. Психологічне обґрунтування тактики, оперативного мистецтва і стратегії. Психологічне обґрунтування цілей, принципів і методів бойової підготовки військ. Розробка теорії і технологій психологічної підготовки військовослужбовців до бойових дій. Обґрунтування завдань і способів психологічного супроводу бойових дій.

Література: основна [12; 15; 17; 19; 20; 25; 28; 34; 36; 38; 40; 42; 44; 45; 53];
додаткова [14; 18]

Тема 11. Основні схеми функціонування психолога в бойовій обстановці

Роль і місце військового психолога в бойовій обстановці. Функції психолога полку в бойовій обстановці. Обов'язки військового психо-

лога на різних етапах бойових дій. Професійно важливі якості особи військового психолога.

Література: основна [7; 12; 14; 17; 19; 20; 25; 40; 44; 51; 55];
додаткова [9; 18]

Змістовий модуль III. Зміст і особливості професійної діяльності психолога у мирний час

Тема 12. Воєнна психологія в аспекті підготовки молоді до військової служби

Психологічна характеристика військової служби та військового колективу. Психологічна підготовка до служби у Збройних Силах України. Способи та методи вивчення власної психологічної готовності до військової служби. Методи вдосконалення психологічної готовності до служби в армії.

Література: основна [1; 9; 29; 30; 32; 49; 51];
додаткова [1; 4; 7]

Тема 13. Організація і ведення психологічної роботи серед допризовної молоді в мирний час

Психологічна робота в Збройних Силах України. Зміст і методи діяльності психологів військових частин у мирний час. Суть психологічної роботи в Збройних Силах України. Завдання і особливості професійної діяльності психолога. Основні види професійної діяльності психолога. Професійно-етичні норми діяльності військового психолога. Вітчизняний і зарубіжний досвід підготовки психологів. Професійне вдосконалення психологів після закінчення вищого навчального закладу.

Література: основна [1; 26; 29–33; 49; 51];
додаткова [1; 4–6]

Тема 14. Структура психологічної роботи з допризовною молоддю і основні принципи її організації і проведення

Методи системно-ситуативного аналізу діяльності психолога. Структура психологічної роботи. Основні принципи організації психологічної роботи воєнного психолога. Правові і організаційно-методичні аспекти проведення психологічної роботи.

Література: основна [29–33; 49; 51];
додаткова [1; 4–6]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Розкрийте зміст поняття “психології”. Які основні терміни використовуються в психології?
2. Наукові школи в психології, проаналізуйте їх напрями.
3. Які ви знаєте галузі в психології?
4. Види діяльності психолога, його завдання.
5. Основні сфери діяльності психолога.
6. Розкрийте організаційне оформлення практичної психології, його сутність у нашій країні.
7. Які є основні сфери діяльності практичного психолога? Розкрийте їх сутність.
8. Дайте характеристику формам професійної взаємодії психологів.
9. Розкрийте сутність предмета вивчення воєнної психології.
10. Дайте характеристику поняттям — індивідуальність, особа, діяльність.
11. Що мається на увазі під науковою діяльністю? Розкрийте сутність цього поняття.
12. Які стратегії поведінки людина вибирає в бою?
13. Що відбувається з людиною за умов загрози її життю?
14. Як підвищити ефективність бойової підготовки військ у мирний час?
15. Як зберегти психічне здоров'я військовослужбовців в умовах дії бойового стресу?
16. Розкрийте зміст психологічних особливостей військової діяльності.
17. Дайте характеристику морально-психологічному забезпеченню психології військової діяльності.
18. Розкрийте основні моменти адаптації до умов військової діяльності.
19. Проаналізуйте сутність психологічного забезпечення бойової підготовки.
20. Які є шляхи підвищення ефективності морально-психологічного забезпечення у військах?
21. Дайте характеристику визначенню “престиж армії”.
22. Розкрийте зміст практичних основ організації реклами військової служби.
23. Дайте характеристику психології військового колективу.

24. Розкрийте сутність психологічної характеристики взаємин у військовому колективі.
25. Проаналізуйте сутність конфлікту у військових колективах та вкажіть на основні шляхи його дозволу.
26. Проаналізуйте феномен формування згуртованості в малих військових колективах. Вкажіть на ступінь його вивчення.
27. Які відмінні характеристики психологічних особливостей професійної діяльності військовослужбовців жінок?
29. Розкрийте основні моменти психології військової дисципліни.
30. Проаналізуйте особливості діяльності органів військового управління з підтримання і зміцнення військової дисципліни.
31. Дайте характеристику соціально-психологічній профілактиці нестатутних взаємин.
32. Розкрийте основні моменти міжособистісних відносин у військовому колективі.
33. Розкрийте сутність організації психогігієни і психопрофілактики у Збройних Силах України. В чому вона полягає?
34. Дайте характеристику психологічним особливостям поведінки військовослужбовців при проходженні військової служби і його профілактика.
35. Розкрийте основні моменти реабілітації у військах.
36. Наведіть особливості рекомендацій щодо роботи з військовослужбовцями, які переживають стресові і кризові ситуації.
37. Розкрийте сутність і методику групової психотерапії військовослужбовців.
38. Методи психічної саморегуляції військовослужбовців, їх сутність.
39. Розкрийте сутність психології сучасного бою.
40. Дайте характеристику сучасному бою.
41. Розкрийте сутність впливу сучасного бою на психіку воїна.
42. Дайте характеристику бойовим психотравмам.
43. Проаналізуйте психологічні особливості бойових дій воїнів у різних видах і умовах бою.
44. Дайте характеристику поняттю “бойовий стрес”.
45. Які ви знаєте психологічні наслідки бойового стресу?
46. Розкрийте сутність психологічної реабілітації військовослужбовців у бойовій обстановці.
47. Розкрийте основні аспекти підготовки молоді до військової служби з погляду воєнної психології.

48. Розкрийте психологічну характеристику військової служби та військового колективу.
49. Проаналізуйте основні моменти психологічної підготовки до служби у Збройних Силах України.
50. Вкажіть на способи вивчення власної психологічної готовності до військової служби.
51. Які ви знаєте методи вивчення власної психологічної готовності до військової служби? Розкрийте їх сутність.
52. Які ви знаєте методи вдосконалення психологічної готовності до служби в армії?
53. Назвіть провідні чинники професійного розвитку психолога.
54. Розкрийте сутність професійних співтовариств психологів в Україні. Які ви знаєте професійні співтовариства психологів за кордоном?
55. Розкрийте основні моменти наукових організацій психологів в Україні. Які ви знаєте наукові організації психологів за кордоном?
56. Розкрийте сутність військово-психологічного співтовариства України.
57. Розкрийте зміст об'єкта воєнної психології.
58. Розкрийте зміст предмета воєнної психології.
59. Вкажіть на місце воєнної психології в системі наукового знання. Обґрунтуйте свою відповідь.
60. Які ви знаєте методи воєнної психології?
61. Які ви знаєте завдання воєнної психології?
62. Проаналізуйте виявлення характеру впливу бою на психіку воїна.
63. Проаналізуйте виявлення характеру впливу бою на особу воїна.
64. Назвіть та обґрунтуйте завдання психологічного супроводу бойових дій.
65. Назвіть та обґрунтуйте способи психологічного супроводу бойових дій.
66. Проаналізуйте вивчення соціально-психологічного явища війни.
67. Проаналізуйте вивчення соціально-психологічного явища бою.
68. Розкрийте особливості розробки теорій і технологій психологічної підготовки військовослужбовців до бойових дій.
69. Розкрийте ступінь пізнання психологічних особливостей управління діяльністю в бойовій зупинці.

70. Проаналізуйте психологічне обґрунтування тактики, оперативного мистецтва і стратегії.
71. Проаналізуйте психологічне обґрунтування цілей, принципів бойової підготовки військ.
72. Які ви знаєте методи бойової підготовки військ?
73. Розкрийте основні схеми функціонування психолога в бойовій обстановці.
74. Яка роль військового психолога в бойовій обстановці?
75. Визначте місце військового психолога в бойовій обстановці.
76. Які функції психолога полку в бойовій обстановці?
77. Розкрийте обов'язки військового психолога на різних етапах бойових дій.
78. Проаналізуйте професійно важливі якості особи військового психолога.
79. Розкрийте зміст організації психологічної роботи в мирний час.
80. Дайте визначення психологічній роботі в Збройних Силах України.
81. Розкрийте зміст ведення психологічної роботи в мирний час.
82. Дайте характеристику професійному вдосконаленню психологів після закінчення вищого навчального закладу.
83. Проаналізуйте вітчизняний і зарубіжний досвід підготовки психологів.
84. Розкрийте зміст діяльності психологів військових частин у мирний час.
85. Розкрийте методи діяльності психологів військових частин у мирний час.
86. Дайте характеристику професійно-етичним нормам діяльності військового психолога.
87. Розкрийте сутність психологічної роботи в Збройних Силах України.
88. Які завдання професійної діяльності психолога?
89. Які особливості професійної діяльності психолога?
90. Основні види професійної діяльності психолога?
91. Основні методи системно-ситуативного аналізу діяльності психолога.
92. Розкрийте зміст структури психологічної роботи.
93. Дайте характеристику основним принципам організації психологічної роботи воєнного психолога.
94. Розкрийте сутність організаційно-методичних аспектів проведення психологічної роботи.

95. Розкрийте сутність правових аспектів проведення психологічної роботи.
96. Розкрийте зміст психології ведення переговорів з терористами.
97. Які цілі ведення переговорів з терористами?
98. Які завдання ведення переговорів з терористами?
99. Розкрийте сутність організаційних основ ведення переговорів із злочинцями.
100. Розкрийте сутність цілей ведення переговорів з терористами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Конституція* України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // *Голос України*. — 1996. — 13 лип.
2. *Закон* України “Про Збройні Сили України” від 5 жовтня 2000 р. № 2019-III.
3. *Указ* Президента України від 21 серпня 1997 р. “Про затвердження Положень про Міністерство оборони України та про його Генеральний штаб Збройних Сил України”.
4. *Указ* Президента України від 12 грудня 1991 № 4/91 “Про Збройні Сили України”.
5. *Указ* Президента України від 4 вересня 1998 р. № 981/98 “Про Концепцію виховної роботи в Збройних Силах України та інших військових формуваннях України”.
6. *Указ* Президента України від 28 липня 1997 р. № 40/97 “Державна програма будівництва та розвитку Збройних Сил України на період до 2005 року”.
7. *Указ* Президента України від 28 липня 2000 р. № 927/2000 “Про затвердження Державної програми реформування та розвитку Збройних Сил України на період до 2005 р.”.
8. *Указ* Президента України від 17 квітня 2002 р. № 348/2002 “Про Державну програму переходу Збройних Сил України до комплектування військовослужбовцями, які проходять військову службу за контрактом”.
9. *Указ* Президента України від 7 листопада 2001 р. № 1053 “Про затвердження Положення про проходження військової служби солдатами (матросами), сержантами і старшинами Збройних Сил України”.
10. *Андреева Г. М.* Социальная психология. — М.: Аспект Прес, 1999.

11. *Андреева Г. М., Богомолова Н. Н.* Зарубежная социальная психология XX столетия. — М.: Аспект Прес, 2001.
12. *Ананьев Б. Г.* Из оборонного досвіду радянської психології // Рад. педагогіка. — 1943. — № 2–3.
13. *Белинская Е. П.* Социальная психология: Хрестоматия. — М.: Аспект Пресс, 2000.
14. *Богданович В. Ю.* Военна безпека України: методологія дослідження та шляхи забезпечення: Моногр. — К.: Дельта, 2002. — 322 с.
15. *Громів М. М.* Що ж таке хоробрість? (Питання військової поведінки і військової психології) // Прапор. — 1941. — № 6.
16. *Добров Г. М.* Наука про науку. Введення в загальне наукознання. — К., 1966.
17. *Дьяченко М. И.* Психологический анализ боевой деятельности советских воинов: Докт. дис. — М., 1969. — 630 с.
18. *Девид Майерс.* Социальная психология. — СПб.: Питер, 2000.
19. *Егоров Т. Р.* Психология. — М., 1952, 1955.
20. *Еременко А. И.* В начале войны. — М., 1964.
21. *Калинин М. И.* О коммунистическом воспитании и военной обязанности. — М., 1967.
22. *Каиров И. А.* Мужество и его воспитание в наши дни // Сов. педагогіка. — 1943. — № 8–9.
23. *Кекчев Д. Х.* Психофизиология маскирования и разведки. — М., 1942.
24. *Кекчев Д. Х.* Ночное зрение (как лучше видеть ночью). — М., 1942.
25. *Коновалів Н. А.* Роль емоцій в бойовій дії. Військова доблесть // Рад. педагогіка. — 1943. — № 7.
26. *Корнілов К.* Виховання моральних якостей (що таке воля) // Червона зірка. — 1941. — 28 берез., 1 і 5 квіт.
27. *Кравков С. В.* Взаимодействие органов чувств. — М., 1948.
28. *Льовітов Н. Д.* Воля і характер бійця // Військ. вісн. — 1944. — № 1.
29. *Левченко М. О.* Актуальні проблеми підготовки молоді до служби у Збройних Силах України на контрактній основі та шляхи їх вирішення // Наук.-практ. аспекти держ. упр. нац. безпекою: Матеріали інтеракт. семінару. — К.: Вид-во НАДУ, 2004. — С. 50–52.
30. *Левченко М. О.* Комплектування Збройних Сил України військовослужбовцями контрактної служби // Наук.-практ. аспекти

- ти держ. упр. нац. безпекою: Матеріали інтеракт. семінару. — К.: Вид-во УАДУ, 2002. — С. 28–32.
31. *Левченко М. О.* Напрямки формування особистості, зорієнтованої для служби у Збройних Силах України, в період підготовки до вступу в НАТО // Статистика України. — 2005. — № 2.
  32. *Левченко М. О.* Ефективність функціонування механізмів державного управління підготовкою молоді до військової служби на контрактній основі: Дис. ... на здоб. наук. ступ. д-ра філос. у галузі держ. упр. — К.: МАУП, 2007.
  33. *Левченко М. О.* Комплектування Збройних Сил України військовослужбовцями контрактної служби // Наук.-практ. аспекти держ. упр. нац. безпекою: Матеріали інтеракт. семінару. — К.: Вид-во УАДУ, 2002. — С. 28–32.
  34. *Льовітов Н. Д.* Презирство до смерті народжує героїв, кує перемогу // Червона зірка. — 1941. — 30 серп.
  35. *Леонтьев А. Н., Запорожець А. В.* Восстановление движений. — М., 1945.
  36. *Лука Р. Д.* Психология: Очерки по вопросам учебы и воспитания советских воинов. — М., 1960.
  37. *Платонов К. К.* Психология летного труда. — М., 1960.
  38. *Прангвишвили А. С.* Социальная психология паники // Психология. — Тбилиси, 1943. — Т. II.
  39. *Психология* / Под ред. Д. Н. Корнилова, Б. М. Теплова, Л. М. Шварца. — М., 1938.
  40. *Рубинштейн М. М.* Народження героя. (Психологічний нарис) // Рад. педагогіка. — 1943. — № 10.
  41. *Рубинштейн С. Л.* Основы общей психологии. — М., 1940.
  42. *Рубинштейн С. Л.* Радянська психологія в умовах Великої Вітчизняної війни // Під прапором марксизму. — 1943. — № 9–10.
  43. *Ситник Г. П.* Державне управління національною безпекою (теорія і практика): Моногр. — К.: Вид-во НАДУ, 2004.
  44. *Ситковский Е. С.* Воспитание бесстрашия и презрения к смерти. — М., 1943.
  45. *Смирнов А. А.* Советские психологи — на защите родины в годы Великой Отечественной войны // Вопр. психологии. — 1975. — № 2. — С. 13–30; № 4. — С. 124–126.
  46. *Свенцицкий А. Л.* Социальная психология в трудах отечественных психологов. — СПб.: Питер, 2000.
  47. *Социальная психология* / Под ред. Е. С. Кузьмина. — Л., 1979.

48. *Теплов Б. М.* Бунт звіриноного інстинкту проти людського розуму // Рад. педагогіка. — 1941. — № 11–12.
49. *Томчук М. І.* Допризовна підготовка: Пробн. підруч. для 10–11 кл. 1996. — С. 360–394.
50. *Теплов Б. М.* К вопросу о практическом мышлении (опыт психологического исследования мышления полководца по военно-историческим материалам). — Ученые записки МГУ. — Вып. 90. — М., 1945.
51. *Темко Г. Д.* Основи формування системи виховання воїна в Україні у період утвердження державності (світоглядно-філософський аналіз): Моногр. — К.: Варта, 1997.
52. *Фрунзе М. В.* Избранные произведения. — М., 1965.
53. *Феофанов М. П.* Виховання сміливості і мужності // Рад. педагогіка. — 1941. — № 10.
54. *Фортунатов Г. А.* Страх и его преодоление (проблема бесстрашия в психологии): Канд. дис. — М., 1942. — 232 с.
55. *Чавдаров З. Х.* Про мужність і шляхи його виховання // Рад. шк. — 1945. — № 1–2.

Додаткова

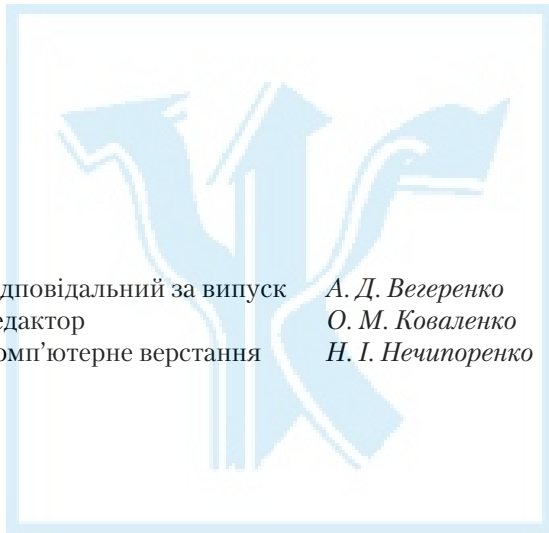
1. *Закон* України “Про Збройні Сили України” від 6 грудня 1991 р. № 1935-12) // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 9. — С. 106.
2. *Закон* України “Про оборону України” від 5 жовтня 2000 р. № 2020-III.
3. *Закон* України “Про внесення змін і доповнень до закову України “Про оборону України” // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 44. — С. 106.
4. *Закон* України “Про загальний військовий обов’язок і військову службу” від 25 березня 1992 р. № 2232-XII (в ред. Закону від 18.06.99 № 776-XIV) // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 33. — Ст. 270 (Друкувалось із змінами, внесеними Постановою Верховної Ради України від 19 листопада 1993 р.) // Військове законодавство України та право. — К., 1994. — С. 36–46.
5. *Закон* України “Про військові навчальні заклади” // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 9.
6. *Закон* України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” від 20 грудня 1991 р. № 2011-XII.

7. *Ковалевский В. М.* Военная профессиология: проблемы, теория и практика. — М., 1983.
8. *Кон И. С.* Психология юношеского возраста. — М., 1979.
9. *Корнев М. Н.* Соціальна психологія. — К., 1986.
10. *Корнев М. Н., Коваленко А. Б.* Соціальна психологія. — К., 1995.
11. *Корнелиус Х., Фэйр Ш.* Выиграть может каждый. Как разрешать конфликты. — М., 1992.
12. *Космолинская Ф. П., Деревянко В. А.* Утомление летного состава. — М., 1962.
13. *Котик М. А.* Психология и безопасность. — Таллинн: Валгус, 1991.
14. *Кричевский Р., Дубовская Е.* Психология малой группы. — М.: Изд-во МГУ, 1991.
15. *Леонтьев А. Н.* Деятельность. Создание. Личность. — М., 1975.
16. *Личность* война: методика психофизиологического и психоаналитического обследования. — М.: ВПА, 1990.
17. *Немов Р. С.* Социально-психологический анализ эффективной деятельности коллектива. — М., 1984.
18. *Общая психология.* — М., 1986.
19. *Основы* военно-морской психологии. — М., 1977.
20. *Основы* социально-психологической теории. — М., 1995.
21. *Пармгин Б. Д.* Основы социально-психологической теории.
22. *Перевалов В. Ф.* Воинский коллектив и динамика отношений. — М., 1991.
23. *Подольяк Я. В.* Личность и коллектив. — М., 1989.
24. *Психология.* — М.: Физкультура и спорт, 1987.
25. *Роберт А., Тильман Ф.* Психология индивида и группы. — М., 1988.
26. *Скотт Д. Г.* Конфликты и пути их преодоления. — К., 1991.
27. *Социальная психология.* — Л.: Изд-во ЛГУ, 1979.
28. *Татенко В. О.* Як стати і бути лідером: Поради психолога. — К., 1996.
29. *Теоретические* и методологические проблемы социальной психологии. — М., 1992.
30. *Фишер Р., Юри У.* Путь к согласию или переговоры без поражения.
31. *Фроян Э.* Анатомия человеческой деструктивности. — М., 1994.
32. *Чмут Т. К.* Культура спілкування. — Хмельницький, 1996.
33. *Шевандрин Н. И.* Социальная психология в образовании. — М., 1995.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Воєнна психологія”	4
Зміст дисципліни “Воєнна психологія”	5
Питання для самоконтролю	9
Список літератури.....	13

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп'ютерне верстання *Н. І. Нечипоренко*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3296

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП